

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว” เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ทั้งแบบคุณภาพ (Qualitative Research) และแบบปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนและค้นหาคำตอบใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการเมืองการปกครอง ซึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ต่างๆ ดังได้กำหนดหัวข้อการศึกษาในบทนี้ ต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว

๔.๔ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

๔.๖ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพภายในวัด พรรษา การศึกษาทางโลก และการศึกษาทางธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ซึ่งแสดงดังในตารางที่ ๔.๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๖๘)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๑๗๑	๔๖.๕
๓๑ – ๔๐ ปี	๖๒	๑๖.๘
๔๑ – ๕๐ ปี	๕๙	๑๖.๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๗๖	๒๐.๗
รวม	๓๖๘	๑๐๐
ภูมิลำเนาเดิม		
ภาคกลาง	๒๐๑	๕๕.๖
ภาคเหนือ	๓๐	๘.๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๒๗	๓๔.๕
ภาคใต้	๑๐	๒.๗
รวม	๓๖๘	๑๐๐
สถานภาพในวัด		
เจ้าอาวาส	๔๑	๑๑.๑
รองเจ้าอาวาส	๑๕	๔.๑
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๑๘	๔.๙
พระลูกวัด	๒๙๔	๗๙.๙
รวม	๓๖๘	๑๐๐
พรรษา		
ต่ำกว่า ๕	๒๐๐	๕๔.๓
๖ – ๑๒	๗๔	๒๐.๑
๑๓ – ๑๙	๓๗	๑๐.๑
๒๐ ขึ้นไป	๕๗	๑๕.๕
รวม	๓๖๘	๑๐๐
การศึกษาทางโลก		
ประถมศึกษา	๑๐๐	๒๗.๒
มัธยมต้น	๑๒๘	๓๔.๘
มัธยมปลาย	๘๐	๒๑.๗
ปริญญาตรี	๖๐	๑๖.๓
รวม	๓๖๘	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๓๖๘)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
การศึกษาทางธรรม		
น.ธ.ตรี	๑๖๗	๔๕.๔
น.ธ.โท	๗๖	๒๐.๗
น.ธ.เอก	๑๐๘	๒๙.๓
เปรียญธรรม (ระบุ)	๑๗	๔.๖
รวม	๓๖๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นดังนี้

๑. อายุ จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ร้อยละ ๔๖.๕ รองลงมามีอายุระหว่าง ๕๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๒๐.๗ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๑๖.๘ และมีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๑๖.๐

๒. ภูมิลำเนาเดิม จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ ๕๔ .๖ รองลงมาอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๓๔.๕ อาศัยอยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ ๘.๒ และอาศัยอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ ๒.๗

๓. สถานภาพในวัด จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นพระลูกวัด ร้อยละ ๗๘.๙ รองลงมาเป็นเจ้าของาวาส ร้อยละ ๑๑.๑ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส ร้อยละ ๔.๙ และเป็นรองเจ้าอาวาส ร้อยละ ๔.๑

๔. พรรษา จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีพรรษาน้อยกว่า ๕ ร้อยละ ๕๔ .๓ รองลงมา มีพรรษาระหว่าง ๖-๑๒ ร้อย ๒๐.๑ มีพรรษา ๒๐ ขึ้นไป ร้อยละ ๑๕.๕ และมีพรรษาระหว่าง ๑๓-๑๙ ร้อยละ ๑๐.๑

๕. การศึกษาทางโลก จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับมัธยมต้น ร้อยละ ๓๔.๘ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๒๗ .๒ มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย ร้อยละ ๒๑ .๗ และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ ๑๖.๓

๖. การศึกษาทางธรรม จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับนักธรรมชั้นตรี ร้อยละ ๔๕.๔ รองลงมา มีการศึกษาระดับนักธรรมชั้นเอก ร้อยละ ๒๙.๓ มีการศึกษาระดับนักธรรมชั้นโท ร้อยละ ๒๐.๗ และมีการศึกษาเปรียญธรรม ร้อยละ ๔.๖

๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วมใน ด้านการศึกษา ๒) การมีส่วนร่วมในด้านเศรษฐกิจ ๓) การมีส่วนร่วมในด้านสาธารณสุข ๔) การมีส่วนร่วมในด้านศิลปวัฒนธรรม ๕) การมีส่วนร่วมใน ด้านการเมืองการปกครอง โดยรายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๒ – ๔.๗ ดังนี้ต่อไป

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวม

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการศึกษา	๓.๘๖	๐.๔๑	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๙๐	๐.๔๐	มาก
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๓	๐.๓๙	มาก
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๙๒	๐.๔๑	มาก
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๙๐	๐.๔๑	มาก
รวม	๓.๙๐	๐.๓๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๐$, $SD = ๐.๓๙$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชน ด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๓$, $SD = ๐.๓๙$) รองลงมา ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๒$, $SD = ๐.๔๑$) ในขณะที่ด้านเศรษฐกิจและด้านการเมืองการปกครองอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๙๐$, $SD = ๐.๔๐$) และด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๖$, $SD = ๐.๔๑$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านการศึกษา

(n=๓๖๘)

ด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. กระตุ้นหรือแนะนำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา	๔.๐๓	๐.๖๖	มาก
๒. ร่วมมือกับสถานศึกษาในท้องถิ่นจัดประกวดเรียงความ เรื่องสั้น คติธรรม คำขวัญ ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๓.๘๕	๐.๙๑	มาก
๓. ส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม	๓.๘๕	๐.๘๗	มาก
๔. ส่งเสริมหรือจัดให้มีที่อ่านหนังสือในวัดหรือตั้งห้องสมุดในวัดเพื่อให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้สนใจ	๓.๘๔	๐.๘๕	มาก
๕. จัดบริการข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป	๓.๗๓	๐.๙๐	มาก
รวม	๓.๘๖	๐.๔๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}$ = ๓.๘๖, SD = ๐.๔๑) ในขณะที่ข้อว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนโดยการ กระตุ้นหรือแนะนำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๐๓, SD = ๐.๖๖) รองลงมาคือข้อที่ว่า ร่วมมือกับสถานศึกษาในท้องถิ่นจัดประกวดเรียงความ เรื่องสั้น คติธรรม คำขวัญ ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และข้อที่ว่า ส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เท่ากัน ($\bar{X}$ = ๓.๘๕, SD = ๐.๘๗) ข้อที่ว่า ส่งเสริมหรือจัดให้มีที่อ่านหนังสือในวัดหรือตั้งห้องสมุดในวัดเพื่อให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้สนใจ ($\bar{X}$ = ๓.๘๔, SD = ๐.๘๕) และข้อที่ว่า จัดบริการข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๗๓, SD = ๐.๙๐)

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านเศรษฐกิจ

(n=๓๖๘)

ด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพของประชาชน โดยจัดอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	๔.๒๒	๐.๗๖	มาก
๒. ส่งเสริมแนะนำให้มามีอาชีพใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่จะเพิ่มรายได้แก่ประชาชน	๓.๗๖	๐.๘๒	มาก
๓. เป็นผู้นำในการสร้างและบำรุงสาธารณสมบัติประจำหมู่บ้านที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ เช่น ถนน ห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย ที่เลี้ยงสัตว์	๓.๙๕	๐.๙๑	มาก
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของครัวเรือนและของชุมชน	๓.๙๓	๐.๘๔	มาก
๕. เป็นผู้นำหรือส่งเสริมการออมทรัพย์ของประชาชนในรูปแบบต่างๆ	๓.๖๖	๐.๘๘	มาก
รวม	๓.๙๐	๐.๔๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ($\bar{X}$ ๓.๙๐, SD = ๐.๔๐) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชน โดยการ ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพของประชาชน โดยจัดอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๒๒, SD = ๐.๗๖) ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่มากเป็นลำดับรองลงมา ได้แก่ ข้อว่า เป็นผู้นำในการสร้างและบำรุงสาธารณสมบัติประจำหมู่บ้านที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ เช่น ถนน ห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย ที่เลี้ยงสัตว์ ($\bar{X}$ = ๓.๙๕, SD = ๐.๙๑) ข้อว่า ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของครัวเรือนและของชุมชน ($\bar{X}$ = ๓.๙๓, SD = ๐.๘๔) ข้อว่า ส่งเสริมแนะนำให้มามีอาชีพใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่จะเพิ่มรายได้แก่ประชาชน ($\bar{X}$ = ๓.๗๖, SD = ๐.๘๒) และข้อว่า เป็นผู้นำหรือส่งเสริมการออมทรัพย์ของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ($\bar{X}$ = ๓.๖๖, SD = ๐.๘๘) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านสาธารณสุข

(n=๓๖๘)

ด้านสาธารณสุข	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคต่างๆ	๔.๑๗	๐.๗๙	มาก
๒. ประสานงานกับหน่วยงานราชการในการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคแก่ประชาชน	๓.๙๕	๐.๘๙	มาก
๓. จัดอบรมแนะนำความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการใช้โภชนาการ และการวางแผนครอบครัว	๓.๙๓	๐.๘๗	มาก
๔. นำประชาชนพัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน	๓.๘๖	๐.๘๗	มาก
๕. ส่งเสริมให้มีการสร้างที่กำจัดขยะมูลฝอยและส้วมในชุมชน	๓.๗๕	๐.๙๔	มาก
รวม	๓.๙๓	๐.๓๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านสาธารณสุข โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}$ = ๓.๙๓, SD = ๐.๙๓) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยข้อว่าเผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาโรคต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๗, SD = ๐.๗๙) ข้อว่าประสานงานกับหน่วยงานราชการในการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคแก่ประชาชน ($\bar{X}$ = ๓.๙๕, SD = ๐.๘๙) จัดอบรมแนะนำความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการใช้โภชนาการ และการวางแผนครอบครัว ($\bar{X}$ = ๓.๙๓, SD = ๐.๘๗) นำประชาชนพัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน ($\bar{X}$ = ๓.๘๖, SD = ๐.๘๗) และข้อว่า ส่งเสริมให้มีการสร้างที่กำจัดขยะมูลฝอยและส้วมในชุมชน ($\bar{X}$ = ๓.๗๕, SD = ๐.๙๔) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านศิลปวัฒนธรรม

(n=๓๖๘)

ด้านศิลปวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ส่งเสริมให้นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอนุรักษ์การพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์	๓.๙๐	๐.๗๕	มาก
๒. สนับสนุนให้มีการนำเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านไปใช้ในการพัฒนาชุมชน	๓.๘๗	๐.๙๕	มาก
๓. อบรมให้ประชาชนรู้จักการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชน	๓.๙๒	๐.๘๕	มาก
๔. ร่วมมือกับประชาชนจัดงานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น	๔.๐๓	๐.๘๘	มาก
๕. ดูแลรักษาและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์สิ่งที่มีค่าทางวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในวัด หรือแหล่งเก็บอื่นๆ	๓.๙๑	๐.๘๖	มาก
รวม	๓.๙๒	๐.๙๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๒ SD = ๐.๙๑) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยที่ข้อว่าร่วมมือกับประชาชนจัดงานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๐๓, SD = ๐.๘๘) ขณะที่รองลงมาคือข้อว่า อบรมให้ประชาชนรู้จักการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ($\bar{X}$ = ๓.๙๒, SD = ๐.๘๕) ดูแลรักษาและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์สิ่งที่มีค่าทางวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในวัด หรือแหล่งเก็บอื่นๆ ($\bar{X}$ = ๓.๙๑, SD = ๐.๘๖) ส่งเสริมให้นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอนุรักษ์การพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ ($\bar{X}$ = ๓.๙๐, SD = ๐.๗๕) และข้อว่าสนับสนุนให้มีการนำเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านไปใช้ในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}$ = ๓.๘๗, SD = ๐.๙๕) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านการเมืองการปกครอง

(n=๓๖๘)

ด้านการเมืองการปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. กระตุ้นประชาชนให้เห็นความสำคัญของการป้องกันและรักษาความสงบสุขของหมู่บ้าน	๔.๑๑	๐.๗๕	มาก
๒. แนะนำหรือให้ความรู้เรื่องกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่ควรรู้แก่ประชาชน	๓.๘๐	๐.๙๐	มาก
๓. ส่งเสริมให้มีการจัดวางผังหมู่บ้านเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย	๓.๙๒	๐.๘๙	มาก
๔. ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนประพฤติปฏิบัติหรือรู้จักแสดงความคิดเห็นตามวิถีทางประชาธิปไตยด้วยการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	๓.๙๑	๐.๗๖	มาก
๕. ประสานงานกับหน่วยงานราชการจัดให้ประชาชนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยของชุมชนและของประเทศชาติ	๓.๗๗	๑.๐๐	มาก
รวม	๓.๙๐	๐.๔๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านการเมืองการปกครอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๐, SD = ๐.๔๑) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยที่ข้อว่า กระตุ้นประชาชนให้เห็นความสำคัญของการป้องกันและรักษาความสงบสุขของหมู่บ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๔.๑๑, SD = ๐.๗๕) ที่มีระดับรองลงมา คือข้อว่า ส่งเสริมให้มีการจัดวางผังหมู่บ้านเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ = ๓.๙๒, SD = ๐.๘๙) ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนประพฤติปฏิบัติหรือรู้จักแสดงความคิดเห็นตามวิถีทางประชาธิปไตยด้วยการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ($\bar{X}$ = ๓.๙๑, SD = ๐.๗๖) แนะนำหรือให้ความรู้เรื่องกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่ควรรู้แก่ประชาชน ($\bar{X}$ = ๓.๘๐, SD = ๐.๙๐) และข้อว่าประสานงานกับหน่วยงานราชการจัดให้ประชาชนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน และของประเทศชาติ ($\bar{X}$ = ๓.๗๗, SD = ๑.๐๐) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอายุ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพในวัด พรรษา ระดับการศึกษาทางโลก และระดับการศึกษาทางธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วจำแนกตามอายุ

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	อายุ								F	Sig.
	ไม่เกิน ๓๐ ปี		๓๑ - ๔๐ ปี		๔๑ - ๕๐ ปี		๕๑ ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๘๘	๐.๔๓	๓.๘๖	๐.๓๔	๓.๗๘	๐.๔๖	๓.๘๕	๐.๓๘	๐.๘๓	๐.๔๗
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๙๐	๐.๓๙	๓.๙๕	๐.๓๖	๓.๘๕	๐.๔๒	๓.๘๙	๐.๔๔	๐.๖๓	๐.๕๙
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๒	๐.๔๐	๓.๙๙	๐.๔๐	๓.๙๕	๐.๓๗	๓.๘๗	๐.๓๗	๑.๑๑	๐.๓๔
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๙๓	๐.๔๒	๓.๙๒	๐.๓๘	๓.๘๙	๐.๔๙	๓.๙๒	๐.๓๗	๐.๑๘	๐.๙๐
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๙๑	๐.๔๒	๓.๙๓	๐.๓๓	๓.๘๗	๐.๔๖	๓.๘๗	๐.๔๓	๐.๔๐	๐.๗๕
รวม	๓.๙๑	๐.๓๔	๓.๙๓	๐.๓๐	๓.๘๗	๐.๓๖	๓.๘๘	๐.๓๔	๐.๔๗	๐.๗๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่ง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาเดิม ต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว **จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม**

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	ภูมิลำเนาเดิม								F	Sig.
	ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๙๐	๐.๔๐	๓.๘๐	๐.๔๑	๓.๗๙	๐.๔๓	๓.๙๘	๐.๒๗	๒.๔๖	๐.๐๖
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๙๑	๐.๓๗	๓.๙๔	๐.๔๗	๓.๘๖	๐.๔๔	๔.๐๔	๐.๓๒	๐.๘๔	๐.๔๗
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๑	๐.๓๙	๓.๘๘	๐.๔๖	๓.๙๕	๐.๓๘	๔.๐๖	๐.๔๓	๐.๘๑	๐.๔๘
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๙๕	๐.๔๐	๓.๙๙	๐.๔๒	๓.๘๗	๐.๔๒	๓.๘๘	๐.๔๑	๑.๓๔	๐.๒๕
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๙๐	๐.๔๑	๓.๙๔	๐.๔๑	๓.๘๗	๐.๔๒	๔.๐๐	๐.๓๖	๐.๔๘	๐.๖๙
รวม	๓.๙๑	๐.๓๓	๓.๙๑	๐.๓๗	๓.๘๗	๐.๓๔	๓.๙๙	๐.๒๙	๐.๗๓	๐.๕๓

จากตารางที่ ๔.๙ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ภูมิลำเนาเดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัด สระแก้ว ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในวัดต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพในวัด

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	สถานภาพในวัด								F	Sig.
	เจ้าอาวาส		รองเจ้าอาวาส		ผู้ช่วยเจ้าอาวาส		พระลูกวัด			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๘๖	๐.๓๙	๓.๗๘	๐.๔๒	๓.๗๕	๐.๓๗	๓.๘๗	๐.๔๒	๐.๕๘	๐.๖๒
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๙๒	๐.๓๘	๔.๐๑	๐.๔๑	๓.๘๕	๐.๔๑	๓.๘๙	๐.๔๐	๐.๔๙	๐.๖๘
ด้านสาธารณสุข	๓.๘๘	๐.๔๐	๓.๙๓	๐.๓๑	๓.๙๒	๐.๔๐	๓.๘๓	๐.๓๙	๐.๑๙	๐.๘๙
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๙๗	๐.๔๑	๔.๐๐	๐.๓๑	๓.๙๖	๐.๔๖	๓.๙๑	๐.๔๒	๐.๔๔	๐.๗๒
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๘๕	๐.๓๖	๔.๐๘	๐.๓๒	๓.๘๒	๐.๓๘	๓.๙๐	๐.๔๓	๑.๓๑	๐.๒๖
รวม	๓.๘๙	๐.๓๑	๓.๙๖	๐.๒๔	๓.๘๖	๐.๓๔	๓.๙๐	๐.๓๔	๐.๒๓	๐.๘๗

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี สถานภาพในวัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่ง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพในวัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพรชา ต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามพรชา

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	พรรษา								F	Sig.
	ต่ำกว่า ๕		๖ - ๑๒		๑๓ - ๑๙		๒๐ ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๘๘	๐.๔๒	๓.๘๖	๐.๓๙	๓.๘๔	๐.๔๒	๓.๗๙	๐.๔๐	๐.๖๗	๐.๕๖
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๙๐	๐.๓๙	๓.๘๙	๐.๔๐	๓.๙๒	๐.๔๗	๓.๘๘	๐.๓๙	๐.๐๙	๐.๙๖
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๒	๐.๓๘	๓.๙๗	๐.๔๒	๓.๙๘	๐.๓๕	๓.๘๘	๐.๓๙	๐.๗๗	๐.๕๑
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๙๐	๐.๔๑	๓.๙๔	๐.๔๐	๓.๙๖	๐.๓๖	๓.๙๕	๐.๔๖	๐.๔๘	๐.๖๙
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๙๒	๐.๔๐	๓.๘๘	๐.๓๙	๓.๙๒	๐.๔๖	๓.๘๔	๐.๔๔	๐.๕๖	๐.๖๔
รวม	๓.๙๐	๐.๓๓	๓.๙๑	๐.๓๔	๓.๙๒	๐.๓๔	๓.๘๗	๐.๓๓	๐.๒๓	๐.๘๗

จากตารางที่ ๔.๑๑ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี พรชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี พรชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาทางโลก ต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษาทางโลก

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	ระดับการศึกษาทางโลก								F	Sig.
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		ปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๘๒	๐.๔๔	๓.๘๙	๐.๔๓	๓.๘๓	๐.๔๐	๓.๘๘	๐.๓๕	๐.๖๒	๐.๖๐
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๘๙	๐.๔๐	๓.๙๑	๐.๓๘	๓.๘๙	๐.๔๔	๓.๙๑	๐.๓๙	๐.๐๗	๐.๙๗
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๓	๐.๓๗	๓.๙๔	๐.๔๐	๓.๙๑	๐.๔๓	๓.๙๒	๐.๓๗	๐.๑๑	๐.๙๕
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๘๙	๐.๔๑	๓.๙๒	๐.๔๕	๓.๙๖	๐.๓๕	๓.๙๑	๐.๔๒	๐.๔๒	๐.๗๓
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๙๑	๐.๔๔	๓.๙๑	๐.๓๙	๓.๘๘	๐.๔๐	๓.๘๘	๐.๔๔	๐.๑๑	๐.๙๕
รวม	๓.๘๙	๐.๓๕	๓.๙๑	๐.๓๔	๓.๘๙	๐.๓๒	๓.๙๐	๐.๓๒	๐.๑๐	๐.๙๖

จากตารางที่ ๔.๑๒ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี การศึกษาทางโลกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี การศึกษาทางโลก ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษาทางธรรม

(n=๓๖๘)

การมีส่วนร่วมของ พระสงฆ์ต่อการพัฒนา ชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว	ระดับการศึกษาทางธรรม								F	Sig.
	น.ธ.ตรี		น.ธ.โท		น.ธ.เอก		เป็นเปรียญ ธรรม(ระบุ)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการศึกษา	๓.๘๖	๐.๔๔	๓.๘๖	๐.๔๐	๓.๘๕	๐.๔๐	๓.๘๕	๐.๓๐	๐.๐๑	๐.๙๙
ด้านเศรษฐกิจ	๓.๘๙	๐.๔๒	๓.๙๒	๐.๓๔	๓.๘๙	๐.๔๑	๓.๙๕	๐.๔๓	๐.๒๔	๐.๘๖
ด้านสาธารณสุข	๓.๙๑	๐.๔๑	๓.๙๔	๐.๓๙	๓.๙๔	๐.๓๗	๓.๙๒	๐.๓๕	๐.๑๒	๐.๙๔
ด้านศิลปวัฒนธรรม	๓.๘๘	๐.๔๓	๓.๙๗	๐.๓๕	๓.๙๕	๐.๔๔	๓.๙๔	๐.๒๙	๑.๐๘	๐.๓๕
ด้านการเมืองการปกครอง	๓.๘๙	๐.๔๑	๓.๙๗	๐.๔๐	๓.๘๗	๐.๔๓	๓.๗๗	๐.๓๕	๑.๔๙	๐.๒๑
รวม	๓.๘๙	๐.๓๕	๓.๙๔	๐.๓๒	๓.๙๐	๐.๓๔	๓.๘๙	๐.๒๙	๐.๓๖	๐.๗๗

จากตารางที่ ๔.๑๓ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาทางธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มี การศึกษาทางธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนอำเภอ เมือง จังหวัดสระแก้ว ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มาจากแบบสอบถาม คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) ประกอบด้วยปัญหาอุปสรรค และแนวทาง จำแนกเป็นรายด้าน จำนวน ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านการศึกษา ๒) ด้านเศรษฐกิจ ๓) ด้านสาธารณสุข ๔) ด้านศิลปวัฒนธรรม ๕) ด้านการเมือง การปกครอง ดังมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๔.๑๔ – ๔.๑๘ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. พระสงฆ์บางส่วนยังขาดปัจจัยสนับสนุนด้านการศึกษาของชุมชน จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนในด้านนี้ อย่างเป็นรูปธรรม	๑. ควรสนับสนุนพระสงฆ์ในด้านปัจจัยทางการศึกษาของชุมชน เพื่อให้สามารถสนับสนุนในด้านนี้ อย่างเป็นรูปธรรม
๒. เนื่องจากจำนวนทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้พระสงฆ์ไม่สามารถสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชนอย่างทั่วถึง	๒. เนื่องจากจำนวนทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้พระสงฆ์ไม่สามารถสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชนอย่างทั่วถึง

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑) ขาด การส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมและสนับสนุนร้านค้าชุมชน รวมทั้งพัฒนา และ ส่งเสริมการลงทุนใน ด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างจริงจัง และครอบคลุมทุกพื้นที่	๑) ควร ส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมและสนับสนุนร้านค้าชุมชน รวมทั้งพัฒนา และ ส่งเสริมการลงทุนใน ด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างจริงจัง และครอบคลุมทุกพื้นที่
๒) พระสงฆ์บางรูปยังไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ไม่สามารถเป็นที่พึ่ง หรือ เป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนได้	๒) ควรมีการฝึกอบรมให้กับพระสงฆ์ในด้านเศรษฐกิจบ้าง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับ วัด และชุมชน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว **ด้านสาธารณสุข**

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ขาดการ ส่งเสริมและสนับสนุน ด้าน การ รักษา สุขภาพจิตของชุมชนด้วยการนำปฏิบัติธรรม เพื่อให้ความ สุข สมดุลและเกิดประสิทธิภาพ อย่างยั่งยืน	ควร ส่งเสริมและสนับสนุน ด้าน การ รักษา สุขภาพจิตของชุมชนด้วยการนำปฏิบัติธรรม เป็น ประจำทุกเดือน เพื่อ ให้ความ สุขสมดุลและเกิด ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว **ด้านศิลปวัฒนธรรม**

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ขาดการ ส่งเสริมด้านศิลปะ ศาสนา และ วัฒนธรรม รวมทั้ง จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไป อย่าง เป็นรูปธรรม	ควร ส่งเสริม ชุมชน ด้านศิลปะ ศาสนา และ วัฒนธรรม รวมทั้ง จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไป อย่าง เป็นรูปธรรม

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว **ด้านการเมืองการปกครอง**

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
พระสงฆ์ไม่ค่อยได้มีส่วน ร่วมประชุมเพื่อเสนอ ปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น และร่วมคิดและกำหนดแนวทางการ พัฒนาเพื่อการแก้ไข รวมทั้งร่วมการวางแผนวาง นโยบายต่างๆ ร่วมกันเพื่อตัดสินใจในการวางแผน พัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวม	ควรให้พระสงฆ์ได้มีส่วน ร่วมประชุมเพื่อเสนอ ปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น และร่วมคิดและกำหนดแนวทางการ พัฒนาเพื่อการแก้ไข รวมทั้งร่วมการวางแผนวาง นโยบายต่างๆ ร่วมกันเพื่อตัดสินใจในการวางแผน พัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวม

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การสัมภาษณ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว” นี้ ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ จำนวน ๒ ตอน คือ ๑) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ๒) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ใน ๕ ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านศิลปวัฒนธรรมด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งสามารถสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ดังต่อไปนี้

๑) ด้านการศึกษา

พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการศึกษาคือการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ^๑ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต^๒ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการศึกษาโดยส่งเสริมการพัฒนาเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ^๓ ให้ประชาชนมีการพัฒนาด้านความรู้ ความคิด คุณธรรมและจริยธรรม^๔ ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรในชุมชน พัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบและนอกระบบให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ^๕ การพัฒนาศักยภาพ คน ครอบครัว และชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้^๖ สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มองค์กร รมรงค์ การจัดกิจกรรมในชุมชน ส่งเสริมความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับกิจการท้องถิ่น^๗ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งการศึกษาตามอัธยาศัย^๘ พัฒนาสังคมบนพื้นฐานความรู้คู่คุณธรรม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต^๙ สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน และกีฬาแก่นักเรียน^{๑๐} การพัฒนาด้านสังคม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๑๑} จัดให้มีกองทุนการศึกษาแก่นักเรียน สนับสนุนอาหารเสริม และอาหารกลางวันแก่นักเรียน พัฒนา

^๑ สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลาลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๒ สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราษฎร์นิมิต, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๓ สัมภาษณ์ พระครูพัฒนรัตนคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แยก, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๔ สัมภาษณ์ พระอธิการธงชัย อธิญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองสมบัติ, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๖ สัมภาษณ์ พระอธิการประเสริฐ ปุณญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองหมี, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๗ สัมภาษณ์ พระครูอาทรธีรธรรม, เจ้าอาวาสวัดหนองไทร, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูสิทธิพัฒนคุณ, เจ้าคณะตำบลสระขวัญ เขต ๒, เจ้าอาวาสวัดน้ำซับ, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูโกวิทคุณสาร, เจ้าอาวาสวัดโคกสำราญ, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระปลัดประสิทธิ์ ธีรจิตโต, รักษาการเจ้าอาวาสวัดใหม่ไพรวัลย์, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระสมุห์ภิรมย์ จนทโชโต, เจ้าอาวาสวัดเนินผาสุก, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

คุณภาพการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ^{๑๒} พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การสาธารณสุข การกีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี^{๑๓} พัฒนาด้านการให้ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การแก้ไขปัญหาโรคระบาด^{๑๔} ผลผลิตทางการเกษตรและการกลั่นกรอง ส่งเสริมด้านการให้ความรู้ การอบรมแก่ประชาชนในท้องถิ่น อาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น พัฒนาความรู้ความสามารถ สมรรถนะของบุคลากรและ ชุมชนให้อยู่ในระดับมาตรฐาน สนับสนุนห้องสมุดชุมชน ตำบล จัดให้มีการฝึกอบรม ความรู้ เรื่องสมุนไพร ฯลฯ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนประถม ในตำบลทุก ๆ ด้าน สนับสนุนอาหาร อาหารเสริม อุปกรณ์การเรียนการสอน ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนภายในตำบล สนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน ส่งเสริมการศึกษาระบบนอกโรงเรียน พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต การศึกษา และสุขอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น^{๑๕}

๒) ด้านเศรษฐกิจ

ส่วนด้านเศรษฐกิจ พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคมภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๑๖} การเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ และได้รับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ์^{๑๗} พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ จัดหาตลาดการค้าให้แก่ประชาชน^{๑๘} ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ผลผลิตรายได้และการมีงานทำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีงานทำ^{๑๙} พัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ การส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี^{๒๐} จัดระเบียบสังคมและรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง^{๒๑} ส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๒} ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ในการพัฒนาชุมชนเมืองชนบท พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีรายได้

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูสุทธกัลยาณธรรม, เจ้าคณะตำบลท่าแยก เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดท่าแยก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูบุญสุขวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดโคกเจริญสุข, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระอธิการบุญมี สิริสุวณโณ, เจ้าอาวาสวัดกิโลสี่, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ .

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ประจวบ อุปกิจโจ, เจ้าอาวาสวัดกิโลสาม, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราษฎร์นิมิต, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒน์รัตนคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แยก, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระอธิการธงชัย อธิญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองสมบัติ, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง,

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระอธิการประเสริฐ ปุณญญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองหมี่, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูอาทรธีรธรรม, เจ้าอาวาสวัดหนองไทร, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิพัฒน์คุณ, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว เขต ๒, เจ้าอาวาสวัดน้ำซับ, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘.

เพิ่มขึ้น^{๒๓} พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมควบคู่กับการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนักท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวหลัก สนับสนุนส่งเสริมกลุ่มอาชีพของชาวบ้านเพื่อให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง^{๒๔} สนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๕} ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาสินค้า OTOP ทั้งการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ คุณภาพการจำหน่ายสินค้า^{๒๖} ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งตลาดกลาง เพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและกสิกรรม รวมถึงการดูแลราคาผลผลิต พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืน^{๒๗} โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ แบบชีวภาพและการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน การส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนทุกระดับ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ปรับปรุงและพัฒนารายได้ ปรับปรุงระบบการบริหารกิจการพาณิชย์ ส่งเสริมและขยายผลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุม ส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูป ส่งเสริมพัฒนาอาชีพของประชาชนได้มั่นคง อุ่มชู ตนเองได้ตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน และพัฒนาเครือข่ายชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP และ SMEs พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยเชื่อมโยงการค้า การลงทุน พัฒนาสนับสนุนและส่งเสริม กิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามเทศกาล งานประเพณี รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และสุขภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้เพิ่มขึ้น ตามกระบวนการเรียนรู้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้และพัฒนารายได้และพัฒนาคุณภาพผลผลิต การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมีส่วนร่วมจากภาครัฐเอกชน และประชาชน พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและการบริการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและบูรณาการร่วมกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นประเพณีและวัฒนธรรมอันดีของไทย พัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลข่าวสารและบูรณาการประชาสัมพันธ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพตลอดถึงการประกอบอาชีพของราษฎร ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร กิจการสหกรณ์ ตลอดถึงสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สนับสนุน ทุนอุปกรณ์ แก่กลุ่มอาชีพและจัดหาแหล่งเงินทุนปลอดดอกเบี้ยให้แก่กลุ่มอาชีพและเกษตรกรภายในตำบล ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน^{๒๘} สนับสนุนการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรและจัดหา

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูโกวิทคุณสาร, เจ้าอาวาสวัดโคกสำราญ, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระปลัดประสิทธิ์ ธิรจิตโต, รักษาการเจ้าอาวาสวัดใหม่ไพรวัลย์, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระสมุห์ภิรมย์ จันทโชโต, เจ้าอาวาสวัดเนินผาสุก, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระครูสุทธกัลยาณธรรม, เจ้าคณะตำบลท่าแยก เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดท่าแยก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูบุญสุขวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดโคกเจริญสุข, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระอธิการบุญมี สิริสุวณโณ, เจ้าอาวาสวัดกิโลสี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ .

ตลาด สถานที่รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย อนุรักษ์พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ ยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบเศรษฐกิจการเกษตรอย่างยั่งยืน^{๒๙} การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น^{๓๐} พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต การศึกษา และสุขอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความสัมพันธ์ชายแดน ตลอดจนวางระบบบริหารจัดการด้าน ความมั่นคงและเศรษฐกิจเพื่อให้เป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินพร้อม สู่ประตูอาเซียน พัฒนาระบบข้อมูลการเกษตรเพื่อวางแผนการผลิต อบรมให้ความรู้ด้านวิชาการ สมัยใหม่ให้แก่เกษตรกร พัฒนาบรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการขาย พัฒนาและส่งเสริมการเลี้ยงปศุ สัตว์ตลอดถึงการป้องกันโรคระบาดจากสัตว์ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตพืชทุกชนิดให้ปลอด สารพิษ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมและสนับสนุนร้านค้าชุมชน พัฒนาและ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายใน ชุมชน และส่งเสริมการลงทุนในด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความ แข็งแรงของชุมชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจการค้า การลงทุนและ การท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเข้าประช าคมอาเซียน สร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความ เป็นอยู่ของประชาชนอย่างสมดุล พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต การศึกษาและ สุขอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความสัมพันธ์ชายแดน ตลอดจนวางระบบบริหารจัดการที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมในการ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน^{๓๑}

๓) ด้านสาธารณสุข

ขณะที่ด้านสาธารณสุข พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้วยการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ^{๓๒} การส่งเสริมและเสริมสร้าง สุขภาพแบบองค์รวมของประชาชนให้แข็งแรง^{๓๓} การพัฒนาบุคลากรสุขภาพให้สมรรถนะที่ เหมาะสมในการปฏิบัติงาน^{๓๔} ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการทุกระดับ^{๓๕} ส่งเสริมการผลิตผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษเพื่อการบริโภค ควบคุมมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ^{๓๖} การพัฒนา

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ประจวบ อปิสิกใจ, เจ้าอาวาสวัดกิโกลสาม, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลา ลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลา ลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราชบุรณิคม, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๔} สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒนรัตนคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แยก, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระอธิการธงชัย อธิญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองสมบัติ, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

คุณภาพชีวิต^{๓๗} การป้องกันโรคและบรรเทาสาธารณภัย^{๓๘} ส่งเสริมสุขภาพอนามัย รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และโรคติดต่อ (เช่น โรคเอดส์ วัณโรค ฯลฯ)^{๓๙} ส่งเสริมสุขภาพและพละนาถัย จักระบบบำบัดน้ำเสีย บำบัดและจัดการขยะ บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^{๔๐} สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฝัาระวังและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาลาจากมลพิษ ภัยธรรมชาติ สาธารณภัย^{๔๑} จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในตำบล เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพ และเพื่อให้เยาวชนได้ ห่างไกลยาเสพติด จัดให้มีการกำจัดยุงลาย และการป้องกันโรคติดต่อ จัดให้มีการเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุพร้อมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกสัปดาห์ จัดให้มีการปลูกต้นไม้ตามถนนสาธารณะ เพื่อบรรณรงค์ต่อต้านภาวะโลกร้อน^{๔๒} จัดให้มีการเก็บขยะในชุมชนอย่างทั่วถึง รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดยมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการสาธารณสุข การกีฬา ศาสนาศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี^{๔๓} ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและเกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน^{๔๔} พัฒนสนับสนุนและส่งเสริม กิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามเทศกาล งาน ประเพณี รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และสุขภาพ พัฒนาและส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง พัฒนาระบบบริการสาธารณสุข ให้ได้มาตรฐาน^{๔๕} พัฒนาระบบป้องกันความปลอดภัย การบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแก้ไขป้องกัน การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ พัฒนาอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ ฟื้นฟูที่ป่าและป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความสมบูรณ์ บำบัดฟื้นฟูแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ^{๔๖} พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะชุมชนสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย อนุรักษ์ ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น พัฒนสนับสนุนสถาบันครอบครัว หมู่บ้านให้

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระอธิการประเสริฐ ปุณญญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองหมี, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูอาทรธีรธรรม, เจ้าอาวาสวัดหนองไทร, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิพัฒนคุณ, เจ้าคณะตำบลสระขวัญ เขต ๒, เจ้าอาวาสวัดน้ำซับ, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระครูโกวิทคุณสาร, เจ้าอาวาสวัดโคกสำราญ, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พระปลัดประสิทธิ์ ถิริจิตโต, รักษาการเจ้าอาวาสวัดใหม่ไพรวัลย์, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๒} สัมภาษณ์ พระสมุห์ภิรมย์ จนทโชโต, เจ้าอาวาสวัดเนินผาสุก, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๓} สัมภาษณ์ พระครูสุทธกัลยาณธรรม, เจ้าคณะตำบลท่าแยก เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดท่าแยก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๔} สัมภาษณ์ พระครูบุญสุขวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดโคกเจริญสุข, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๕} สัมภาษณ์ พระอธิการบุญมี สิริสุณโณ, เจ้าอาวาสวัดกิไธสี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๖} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ประจวบ อุปปกิจใจ, เจ้าอาวาสวัดกิไธสาม, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้รวมทั้งมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรในการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้าน^{๔๗} พัฒนาส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ พัฒนาระบบสาธารณสุขให้ได้มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการควบคุมป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต การศึกษา และสุขอนามัยที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น^{๔๘}

๔) ด้านศิลปวัฒนธรรม

ส่วนด้านศิลปวัฒนธรรม พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วย ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น^{๔๙} ส่งเสริมและสนับสนุนการศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๕๐} การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม^{๕๑} การส่งเสริมด้านศิลปะ ศาสนา และวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไป^{๕๒} ทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๕๓} จริยธรรม คุณธรรม^{๕๔} และรักษาไว้ซึ่งการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามในชุมชน ประชาชนดำรงวิถีชีวิต ภูมิปัญญา^{๕๕} พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของประชาชนและรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น^{๕๖} ส่งเสริมเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๕๗} สนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา^{๕๘} และอนุรักษ์วัฒนธรรมของไทยไว้ พัฒนาสนับสนุนและส่งเสริม กิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามเทศกาล^{๕๙} งานประเพณี รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๖๐} และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น พัฒนา^{๖๑} ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การสาธารณสุข การกีฬา ศาสนาศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี อนุรักษ์ พื้นฟู ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี

^{๔๗} สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลาลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๘} สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราษฎร์นิมิต, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๙} สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒน์รัตนคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แยก, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๐} สัมภาษณ์ พระอธิการธงชัย อธิญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองสมบัติ, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๑} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๒} สัมภาษณ์ พระอธิการประเสริฐ ปุณฺณญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองหมี, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๓} สัมภาษณ์ พระครูอาทรธีรธรรม, เจ้าอาวาสวัดหนองไทร, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๔} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิพัฒนคุณ, เจ้าคณะตำบลสระขวัญ เขต ๒, เจ้าอาวาสวัดน้ำซับ, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๕} สัมภาษณ์ พระครูโกวิทคุณสาร, เจ้าอาวาสวัดโคกสำราญ, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระปลัดประสิทธิ์ ถิรจิตโต, รักษาการเจ้าอาวาสวัดใหม่ไพรวัลย์, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๗} สัมภาษณ์ พระสมุห์ภิรมย์ จนฺทโชโต, เจ้าอาวาสวัดเนินผาสุก, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๘} สัมภาษณ์ พระครูสุทธกัลยาณธรรม, เจ้าคณะตำบลท่าแยก เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดท่าแยก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๙} สัมภาษณ์ พระครูบุญสุขวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดโคกเจริญสุข, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๐} สัมภาษณ์ พระอธิการบุญมี สิริสุวณฺโณ, เจ้าอาวาสวัดกิไธสี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๑} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ประจวบ อุปปกิจโจ, เจ้าอาวาสวัดกิไธสาม, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาด้านสังคม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
อนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๖๒}

๕) ด้านการเมืองการปกครอง

ขณะที่ด้านการเมืองการปกครอง พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการ
พัฒนาชุมชนด้วยสนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการทำงานของ
ของภาครัฐและให้สามารถดำเนินงานตามแนวทางของจังหวัดตามยุทธศาสตร์การบริหารราชการให้
เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี^{๖๓} แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมการจัดซื้อวัสดุ
ครุภัณฑ์ที่จำเป็นตลอดจนสถานที่ ดำเนินการให้ได้รับการพัฒนาปรับปรุง^{๖๔} แนวทางการพัฒนาด้าน
การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมสวัสดิการของบุคลากร^{๖๕} สนับสนุน ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานท้องถิ่น^{๖๖} มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ในระบบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข^{๖๗} บริหารงานด้วยความโปร่งใส การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น^{๖๘} ส่งเสริมความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับกิจการท้องถิ่น
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน^{๖๙} พัฒนาการ
บริหารแบบบูรณาการระหว่างองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับ
ประโยชน์มากยิ่งขึ้น^{๗๐} พัฒนาส่งเสริมการให้ความรู้ ด้านการเมือง การปกครอง ตามระบอบ
ประชาธิปไตยแก่บุคลากร และผู้นำท้องถิ่นทุกรูปแบบ^{๗๑} พัฒนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่น^{๗๒} ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนา ยึด
หลักการตามแนวทางการบริหารการจัดการที่ดี^{๗๓} ปรับปรุงโครงสร้างระบบและกระบวนการทำงานให้
ความทันสมัย พัฒนาเสริมสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ^{๗๔} พัฒนา

^{๖๒} สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลาลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๓} สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราชบุรณิคมิต, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๔} สัมภาษณ์ พระครูพิพัฒน์รัตนคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แยก, ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๕} สัมภาษณ์ พระอธิการธงชัย อธิญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองสมบัติ, ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๖} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรปริยัติกิจ, เจ้าคณะตำบลศาลาลำดวน เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดโคกนกขุนทอง, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พระอธิการประเสริฐ ปุณฺณญาโณ, เจ้าอาวาสวัดคลองหมี, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๘} สัมภาษณ์ พระครูอาทรธีรธรรม, เจ้าอาวาสวัดหนองไทร, ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๙} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิพัฒน์คุณ, เจ้าคณะตำบลสระขวัญ เขต ๒, เจ้าอาวาสวัดน้ำซับ, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๐} สัมภาษณ์ พระครูโกวิทคุณสาร, เจ้าอาวาสวัดโคกสำราญ, ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๑} สัมภาษณ์ พระปลัดประสิทธิ์ ธีรจิตโต, รักษาการเจ้าอาวาสวัดใหม่ไพรวัลย์, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๒} สัมภาษณ์ พระสมุห์ภิรมย์ จนทโชโต, เจ้าอาวาสวัดเนินผาสุก, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๓} สัมภาษณ์ พระครูสุทธกัลยาณธรรม, เจ้าคณะตำบลท่าแยก เขต ๑, เจ้าอาวาสวัดท่าแยก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๔} สัมภาษณ์ พระครูบุญสุขวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดโคกเจริญสุข, ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘.

ระบบสารสนเทศเพื่อบริการประชาชน พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นเลิศ การพัฒนาระบบบริหารงานให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางการจัดการบริหารบ้านเมืองที่ดี^{๗๕} ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบตลอดจนการบูรณาการ การบริหารระหว่างภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ด้านกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนและระบบสารสนเทศเพื่อตอบสนองการบริการประชาชน พัฒนามาตรฐานการบริการประชาชน ตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี^{๗๖} พัฒนาปรับปรุงสถานที่ทำงาน สถานศึกษาและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานได้เพียงพอต่อการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ^{๗๗} พัฒนาระบบการจัดเก็บรายได้ครอบคลุมทั่วถึงประสิทธิภาพ พัฒนาเสริมสร้างความพึงพอใจ การบริการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าว ประชาชนในการบริการของบุคลากรและผู้บริหาร การส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน^{๗๘}

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า พระสงฆ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว มากบ้างน้อยบ้างขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละท่าน ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่าพระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนครบทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการศึกษา: พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการศึกษาคือการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการศึกษาโดยส่งเสริมการพัฒนาเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ให้ประชาชนมีการพัฒนาด้านความรู้ ความคิด คุณธรรมและจริยธรรม ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรในชุมชน พัฒนาคุณภาพ การศึกษาในระบบและนอกระบบให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ รวมทั้ง การพัฒนาศักยภาพ คน ครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้

๒) ด้านเศรษฐกิจ : พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคมภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ และได้รับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ์ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ จัดหาตลาดการค้าให้แก่ประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ผลผลิตรายได้ และการมีงานทำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีงานทำ พัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ การส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จัดระเบียบสังคมและรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง

^{๗๕} สัมภาษณ์ พระอธิการบุญมี สิริสุวณโณ, เจ้าอาวาสวัดกิโสดี, ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ .

^{๗๖} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์ประจวบ อดิปปกิจโจ, เจ้าอาวาสวัดกิโสดีสาม, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๗} สัมภาษณ์ พระครูสถิตสีลาภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสระแก้ว รูปที่ ๑, เจ้าอาวาสวัดศาลาลำดวน, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๗๘} สัมภาษณ์ พระครูถาวรธรรม, เจ้าคณะตำบลสระแก้ว, เจ้าอาวาส วัดราชภูริณิมิต, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

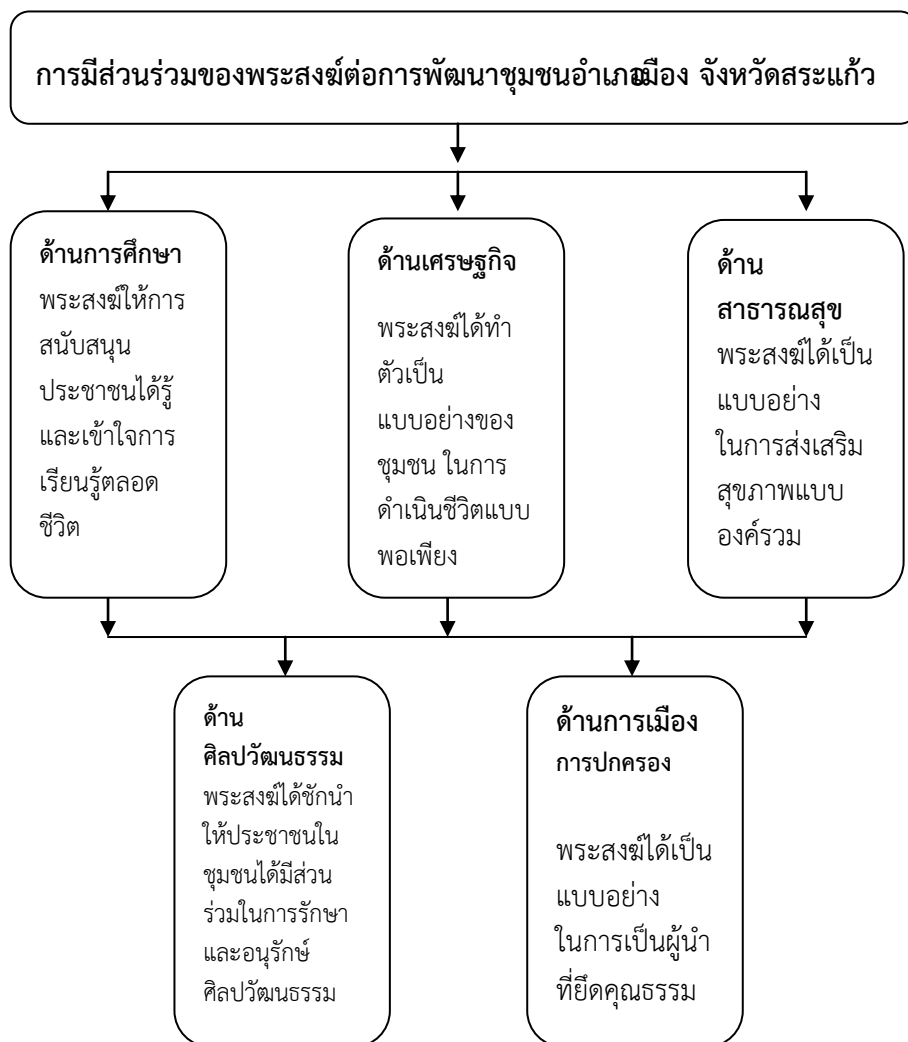
๓) ด้านสาธารณสุข: พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้วยการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ การส่งเสริมและเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของประชาชนให้แข็งแรง การพัฒนาบุคลากรสุขภาพให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการทุกระดับ ส่งเสริมการผลิตผัก ผลไม้ปลอดสารพิษเพื่อการบริโภค ควบคุมมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การป้องกันโรคและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมสุขภาพอนามัย รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และโรคติดต่อ (เช่น โรคเอดส์ วัณโรค ฯลฯ) ส่งเสริมสุขภาพและพลานามัย จัดระบบบำบัดน้ำเสีย บำบัดและจัดการขยะ บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔) ด้านศิลปวัฒนธรรม : พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วย ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม รวมทั้งการส่งเสริมด้านศิลปะ ศาสนาและวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนให้ได้รับการสืบทอดต่อไป

๕) ด้านการเมืองการปกครอง : พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองสระแก้วได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้วยสนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและให้สามารถดำเนินงานตามแนวทางของจังหวัดตามยุทธศาสตร์การบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นตลอดจนสถานที่ ดำเนินการให้ได้รับการพัฒนาปรับปรุง แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนา ศักยภาพและส่งเสริมสวัสดิการของบุคลากร สนับสนุนประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๔.๖ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิองค์ความรู้ได้ดังแผนภูมิที่ ๔.๑ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เกิดจากองค์ประกอบทั้ง ๕ ด้านด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการศึกษา พระสงฆ์ให้การสนับสนุนประชาชนได้รู้และเข้าใจ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านเศรษฐกิจ พระสงฆ์ได้ทำตัวเป็นแบบอย่างของชุมชน ในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ด้านสาธารณสุข พระสงฆ์ได้เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ด้านศิลปวัฒนธรรม พระสงฆ์ได้ชักนำให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการรักษา และ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง พระสงฆ์ได้เป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำที่ยึดคุณธรรม